[2021] 10 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1009

ਐੱਸ.ਐੱਮ.ਟੀ. ਮੀਨਾ ਪਵਈਆ ਅਤੇ ਹੋਰ।

ਬਨਾਮ

ਅਸ਼ਰਫ ਅਲੀ ਅਤੇ ਹੋਰ।

(2021 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 6724)

18 ਨਵੰਬਰ, 2021

[ਐਮ. ਆਰ ਸ਼ਾਹ ਅਤੇ ਸੰਜੀਵ ਖੰਨਾ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਮੋਟਰ ਵਹੀਕਲ ਐਕਟ, 1988: ਐਸ.168 – ਸਿਰਫ਼ ਮੁਆਵਜ਼ਾ – ਘਾਤਕ ਦੁਰਘਟਨਾ – ਹਾਦਸੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਪੀੜਤ-ਮ੍ਰਿਤਕ 21-22 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਦਾ ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਇੰਜਨੀਅਰਿੰਗ ਵਿੱਚ ਤੀਜੇ ਸਾਲ ਦਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀ – ਜਦੋਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮੌਤ 21-22 ਸਾਲ ਦੀ ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਅਤੇ ਮੌਤ/ਦੁਰਘਟਨਾ ਦੇ ਸਮੇਂ ਕਮਾਈ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਆਰਥਿਕ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਆਮਦਨੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਕਈ ਸਥਿਤੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿਦਿਅਕ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ, ਆਦਿ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਅਨੁਮਾਨ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। - ਮ੍ਰਿਤਕ ਕੋਲ ਇੱਕ ਸਿਵਲ ਇੰਜਨੀਅਰਿੰਗ ਦੇ ਤੀਜੇ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹ ਰਹੇ ਉਜਵਲ ਭਵਿੱਖ ਲਈ, ਉਸਦੀ ਆਮਦਨ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 10,000/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਮੰਨੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ/ਹੁਨਰਮੰਦ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ 5,000/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਮਿਲ ਰਹੇ ਸਨ। ਸਾਲ 2012 ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਉਜਰਤ ਐਕਟ - ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੀ ਰਕਮ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ / ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਆਮਦਨੀ ਵਿੱਚ ਵਾਧੇ ਦੇ ਵਾਧੇ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ - ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਜੀਵਨ ਦੀ ਲਾਗਤ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰੇਗਾ। - ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕਿਸੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਵੀ ਜੋ ਮੌਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਸੇਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਮੌਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਉਸ ਦੀ ਕੋਈ ਆਮਦਨ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਉਸ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਾਰਸ ਵੀ ਆਮਦਨੀ ਵਿਚ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਵਾਧੇ ਨੂੰ ਜੋੜ ਕੇ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਗੇ।

ਮੋਟਰ ਵਹੀਕਲ ਐਕਟ, 1988: ਗੁਣਕ - ਦੁਰਘਟਨਾ ਦੇ ਸਮੇਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਉਮਰ 21-22 ਸਾਲ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸੀ - ਇਸ ਲਈ, ਗੁਣਕ ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਉਮਰ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਅਪਣਾਇਆ/ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦੀ ਉਮਰ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੁਣਕ 18 ਹੋਵੇਗਾ। ਲਾਗੂ ਕਰੋ।

ਮੋਟਰ ਵਹੀਕਲ ਐਕਟ, 1988: ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਲਈ ਹੱਕਦਾਰ - ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਸਿਰਫ਼ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪੂਰੀ ਅਤੇ ਅੰਤਿਮ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ, ਇਹ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਖੋਹੇਗਾ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕੇਗਾ।

ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਵਧੀ ਹੋਈ ਰਕਮ ਜਿਸ ਦੇ ਉਹ ਹੱਕਦਾਰ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ-ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਮੋਟਰ ਵਾਹਨ ਐਕਟ ਇੱਕ ਲਾਭਕਾਰੀ ਐਕਟ ਹੈ ਅਤੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਪਟੀਸ਼ਨ/ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨਹੀਂ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ।

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ

ਹੋਲਡ: 1. ਹਾਦਸੇ ਸਮੇਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਉਮਰ 21-22 ਸਾਲ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਸਿਵਲ ਇੰਜਨੀਅਰਿੰਗ ਵਿੱਚ ਤੀਜੇ ਸਾਲ ਦਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸੀ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਆਰਥਿਕ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦਾ 15,000/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਨੂੰ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਆਮਦਨ 5,000/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ 5,000/- ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਭਵਿੱਖੀ ਆਰਥਿਕ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇਣਾ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਟਿਕਾਊ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ/ਹੁਨਰਮੰਦ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸਾਲ 2012 ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਉਜਰਤ ਕਾਨੂੰਨ ਤਹਿਤ 5,000/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਮਿਲ ਰਹੇ ਸਨ। ਕਿਉਂਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਸਿਵਲ ਇੰਜਨੀਅਰਿੰਗ ਦੇ ਤੀਜੇ/ਚੌਥੇ ਸਮੈਸਟਰ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਦਾ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ/ਹੁਨਰਮੰਦਾਂ ਨਾਲੋਂ ਮਾੜਾ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਮਜ਼ਦੂਰ ਇਸ ਲਈ ਵਿਦਿਅਕ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਪਿਛੋਕੜ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਸਿਵਲ ਇੰਜਨੀਅਰਿੰਗ ਦੇ ਤੀਜੇ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਉਸ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਉਜਵਲ ਸੀ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਆਮਦਨ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 10,000/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਮੰਨੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਸਾਲ 2012 ਵਿਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਉਜਰਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ/ਹੁਨਰਮੰਦ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ 5,000/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਮਿਲ ਰਹੇ ਸਨ। [ਪੈਰਾ 8][1014-ਜੀ.- ਐੱਚ; 1015-ਏ-ਬੀ, ਡੀ-ਈ]

2. ਦੁਰਘਟਨਾ/ਮੌਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਇੱਕ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਕਮਾਈ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਕੋਈ ਨੌਕਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਸਵੈ-ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਸੀ, ਉਸਦੀ ਆਮਦਨ ਬਿਆਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਅਨੁਮਾਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੀ ਰਕਮ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ/ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਆਮਦਨੀ ਵਿੱਚ ਵਾਧੇ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਹਿਣ-ਸਹਿਣ ਦੀ ਲਾਗਤ ਵਧਣ ਨਾਲ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਵੀ ਅਸਰ ਪਵੇਗਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪ੍ਰਣਯ ਸੇਠੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਆਮਦਨ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਵਿੱਚ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਵਿਧੀ ਮੋਟਰ ਵਹੀਕਲ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 168 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਵੇ। ਦੀ ਇਨਬਿਲਟ ਗ੍ਰਾਂਟ ਨਾਲ ਇੱਕ ਸਥਾਈ ਨੌਕਰੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ

ਸਲਾਨਾ ਵਾਧਾ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਇੱਕ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜੋ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤਨਖਾਹ 'ਤੇ ਸੀ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਸਵੈ-ਰੁਜ਼ਗਾਰ 'ਤੇ ਸਿਰਫ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਦਾ ਲਾਭ ਮਿਲੇਗਾ ਜੋ ਸਬੰਧਤ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਸੇਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਦੀ ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਉਮਰ ਅਤੇ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਗਣਨਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੇ ਲਾਭ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਮਹਿੰਗਾਈ ਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਅਸਰ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਲਈ ਆਪਣੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਜੋ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਸੇਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਉਸਦੀ ਆਮਦਨ ਸਥਿਰ ਰਹਿਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਆਮਦਨੀ ਸਥਿਰ ਰਹੇਗੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪ੍ਰਣਯ ਸੇਠੀ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਥਿਰ ਰਹਿਣਾ ਮਨੁੱਖੀ ਰਵੱਈਏ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸੰਕਲਪ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ ਜੋ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਗਤੀਸ਼ੀਲਤਾ ਨਾਲ ਜਿਉਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ ਬਦਲਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇੱਕ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜੋ ਮੌਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਸੇਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਮੌਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਉਸਦੀ ਕੋਈ ਆਮਦਨ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਉਸਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਾਰਸ ਵੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਆਮਦਨ ਵਿੱਚ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਵਾਧੇ ਨੂੰ ਜੋੜ ਕੇ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਗੇ। ਪ੍ਰਣਯ ਸੇਠੀ ਅਰਥਾਤ ਵਿਦਿਅਕ ਯੋਗਤਾ, ਪਰਿਵਾਰਕ ਪਿਛੋਕੜ ਆਦਿ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਅਨੁਮਾਨ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਆਮਦਨ ਦਾ 40% ਜੋੜਨਾ, ਜਿੱਥੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਉਮਰ 40 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਸੀ। [ਪਰਾ 11] [1019-ਸੀ.- ਐੱਚ; 1020-ਏ-ਬੀ]

3. ਹਾਦਸੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਉਮਰ 21-22 ਸਾਲ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਗੁਣਕ ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਉਮਰ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਅਪਣਾਇਆ/ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦੀ ਉਮਰ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਲਈ ਗੁਣਕ 18 ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ। ਹੁਣ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਯੂਨੀਅਨ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਮਲ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਨੇ ਬਕਾਇਆ ਅਤੇ ਅਦਾਇਗੀਯੋਗ ਰਕਮ ਨੂੰ ਅਣਗੌਲੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਉਸੇ ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਅਤੇ ਅੰਤਮ ਨਿਪਟਾਰੇ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ, ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਤਰਜੀਹੀ ਅਪੀਲ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਉਪਰੋਕਤ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦਾਅਵੇਦਾਰ] ਸਿਰਫ਼ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਸ਼ਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪੂਰੀ ਅਤੇ ਅੰਤਿਮ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਖੋਹੇਗਾ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵਧੇ ਹੋਏ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕੇਗਾ। ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਜਿਸ ਦੇ ਉਹ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ

ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਮੋਟਰ ਵਹੀਕਲ ਐਕਟ ਇੱਕ ਭਲਾਈ ਐਕਟ ਹੈ ਅਤੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਦਲੀਲ/ਬਚਾਅ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। [ਪਾਰਾ 12,13][1020-ਬੀ-ਜੀ]
ਨੈਸ਼ਨਲ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਣਯ ਸੇਠੀ ਅਤੇ ਹੋਰ (2017) 16 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ 680 : [2017] 13 ਐੱਸਸੀਆਰ 100- 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ।

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

[2017] 13 ਐੱਸਸੀਆਰ 100	**'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰੋ**	**ਪੈਰਾ 10**

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ : 2021 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 6724

ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 18.02.2020 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ, ਗਵਾਲੀਅਰ ਵਿਖੇ ਬੈਂਚ 2016 ਦੇ ਐਮ. ਏ. ਨੰਬਰ 1319 ਵਿੱਚ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਯਦੁਨੰਦਨ ਬੰਸਲ, ਰਵੀ ਪੰਵਾਰ, ਵਕੀਲ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮਾਧਵੀ ਦੀਵਾਨ ਏ.ਐੱਸ.ਜੀ., ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੀਮਾ ਬੇਂਗਾਨੀ, ਅਦਿਤ ਖੇਰਾਣਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪ੍ਰਿਯੰਕਾ ਦਾਸ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਵਿਮਲਾ ਸਿਨਹਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਨਿਧੀ ਖੰਨਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਦਿਤਾ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਕਿਸ਼ੋਰ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਅਮਰੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਐਡਵ. ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

ਐੱਮ. ਆਰ. ਸ਼ਾਹ, ਜੇ.

1.18.02.2020 ਦੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਗਵਾਲੀਅਰ ਵਿਖੇ 2016 ਦੇ ਐਮਏ ਨੰਬਰ 1319 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਅਤੇ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨਾ, ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸੰਘ ਦੁਆਰਾ ਤਰਜੀਹੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਭਾਰਤ/ਰੇਲਵੇ ਅਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ 12,85,000/- (ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਸਨਮਾਨਿਤ) ਤੋਂ ਘਟਾ ਕੇ 6,10,000/- ਰੁਪਏ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਅਸਲ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

2. 12.09.2012 ਨੂੰ ਵਾਪਰੇ ਇੱਕ ਦੁਰਘਟਨਾ ਵਿੱਚ, ਅਸਲ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਹਾਦਸੇ ਸਮੇਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਬੈਚਲਰ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਉਮਰ 21 ਸਾਲ ਸੀ ਅਤੇ ਬੀ.ਈ. ਦੇ ਤੀਜੇ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਦਾ ਸੀ। ਅਸਲ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ - ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਮਾਤਾ, ਪਿਤਾ, ਭਰਾ ਅਤੇ ਭੈਣ ਨੇ ਮੋਟਰ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਕਲੇਮ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ (ਐਮਏਸੀਟੀ) ਅੱਗੇ ਦਾਅਵਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ, ਐਮਏਸੀਟੀ ਕੇਸ ਨੰਬਰ 1/2013 ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਿਰਾਂ 'ਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਵਜੋਂ 25 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ। ਅਸਲ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਕੇਸ ਸੀ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ 8,000/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਕਮਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਦੂਜੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਟਿਊਸ਼ਨ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਸੀ। 'ਤੇ

ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਦਿਆਂ ਸਿੱਖ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮੌਤ ਦੁਰਘਟਨਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਟਰੱਕ ਦੇ ਡਰਾਈਵਰ ਦੀ ਅਣਗਹਿਲੀ ਅਤੇ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਕਾਰਨ ਹੋਈ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮਾਸਿਕ ਆਮਦਨ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ 15,000/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਕੀਤਾ, ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਸ ਕੇਸ ਨੂੰ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਨੈਕਟਲ ਕੰਸਟ੍ਰਕਸ਼ਨ ਕੰਪਨੀ ਤੋਂ 25,000/- ਰੁਪਏ ਤਨਖਾਹ ਮਿਲ ਰਹੀ ਸੀ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਟਿਊਸ਼ਨ ਤੋਂ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ 8,000/- ਰੁਪਏ ਕਮਾਉਣ ਦੇ ਤੱਥ ਨੂੰ ਵੀ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਅਤੇ ਵਿਦਿਅਕ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕੰਮ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਭਵਿੱਖੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, 15,000/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਆਮਦਨ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ। ਸਿੱਖੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਆਪਣੇ ਨਿੱਜੀ ਖਰਚਿਆਂ ਤੋਂ ½ ਕਟੌਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਬੈਚਲਰ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਗੁਣਕ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ 14 ਗੁਣਕ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਆਮਦਨੀ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ 12,60,000/- ਰੁਪਏ ਦਾ ਇਨਾਮ ਦਿੱਤਾ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਅੰਤਿਮ ਸੰਸਕਾਰ ਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਹੋਰ ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ 25,000/- ਰੁਪਏ ਦਾ ਇਨਾਮ ਵੀ ਦਿੱਤਾ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ 7.5% ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਵਿਆਜ ਦੇ ਨਾਲ 12,85,000/- ਰੁਪਏ ਦਿੱਤੇ।

3. ਸਿੱਖਿਅਤ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ 16.09.2016 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਅਵਾਰਡ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਅਤੇ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਮੂਲ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵੱਖਰੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ। ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਨੇ 2016 ਦੇ MA ਨੰਬਰ 1276 ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਅਸਲ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਨੇ 2016 ਦੇ MA ਨੰਬਰ 1319 ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ 12,85,000/- ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਘਟਾ ਕੇ 6 ਰੁਪਏ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। 10,000/- ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ 15,000/- ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਦੀ ਬਜਾਏ 5,000/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਿੱਖਿਅਤ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਤੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਉਮਰ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਗੁਣਕ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ 18 ਦਾ ਗੁਣਕ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਆਮਦਨੀ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ 5,40,000/- ਰੁਪਏ ਦਾ ਇਨਾਮ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸਨੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਵਜੋਂ 15,000/- ਰੁਪਏ ਦਾ ਇਨਾਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ; ਅੰਤਮ ਸੰਸਕਾਰ ਦੇ ਖਰਚੇ ਵਜੋਂ 15,000/- ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਪਿਆਰ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਵਜੋਂ 40,000/- ਰੁਪਏ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ 12,85,000/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਬਜਾਏ ਕੁੱਲ 6,10,000/- ਰੁਪਏ ਦਾ ਇਨਾਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

4. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ 12,85,000/- ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਘਟਾ ਕੇ 6,10,000/- ਰੁਪਏ ਕਰਨ ਵਾਲੇ, 5,000/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਆਮਦਨੀ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਣਗੌਲੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਅਤੇ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨਾ। - ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ, ਅਸਲ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

5. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸਿੱਖਿਅਕ ਵਕੀਲ - ਅਸਲ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਨੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਦਿਅਕ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਉਜਵਲ ਭਵਿੱਖ ਲਈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਆਮਦਨ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ 5,000/- ਰੁਪਏ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ।

5.1 ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਦਸੇ ਸਮੇਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਉਮਰ 21-22 ਸਾਲ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਬੀ.ਈ. ਅਤੇ ਇਸ ਤੱਥ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸਾਲ 2012 ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਉਜਰਤ ਕਾਨੂੰਨ ਤਹਿਤ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ 5,000/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਆਮਦਨ 5,000/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਨਹੀਂ ਮੰਨਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ।

5.2 ਇਹ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਮਦਨੀ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਅਵਾਰਡ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਆਮਦਨ ਵਿੱਚ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਵਾਧੇ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਹੈ।

6. ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ 5,000/- ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਦੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਆਮਦਨੀ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੋਸ਼ਪੂਰਨ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੁਰਘਟਨਾ ਦੇ ਸਮੇਂ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਮਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕੇਸ ਵਜੋਂ ਕਿ ਉਹ ਨੈਕਟਲ ਕੰਸਟ੍ਰਕਸ਼ਨ ਕੰਪਨੀ ਤੋਂ ਤਨਖਾਹ ਵਜੋਂ 25,000/- ਰੁਪਏ ਕਮਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਰੁਪਏ ਕਮਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਟਿਊਸ਼ਨ ਤੋਂ 8,000/- ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਮੌਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਕਮਾਈ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਆਮਦਨੀ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਆਮਦਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਾਧਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਭਾਰਤੀ ਯੂਨੀਅਨ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਅੱਗੇ ਇਹ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਾਰੀ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉਸੇ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਅਤੇ ਅੰਤਮ ਨਿਪਟਾਰੇ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

7. ਅਸੀਂ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਸਬੰਧਤ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ।

8. ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਦੁਰਘਟਨਾ ਦੇ ਸਮੇਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਉਮਰ 21-22 ਸਾਲ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਸਿਵਲ ਇੰਜਨੀਅਰਿੰਗ ਵਿੱਚ ਤੀਜੇ ਸਾਲ ਦਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਵਿੱਦਿਅਕ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ ਉਸ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਉੱਜਵਲ ਸੀ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਆਰਥਿਕ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ 15,000/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਕੀਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਨੂੰ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਆਮਦਨੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਹੈ।

5,000/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ 5,000/- ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਭਵਿੱਖੀ ਆਰਥਿਕ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇਣਾ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਟਿਕਾਊ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ/ਹੁਨਰਮੰਦ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸਾਲ 2012 ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਉਜਰਤ ਕਾਨੂੰਨ ਤਹਿਤ 5,000/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਮਿਲ ਰਹੇ ਸਨ। ਕਿਉਂਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਸਿਵਲ ਇੰਜਨੀਅਰਿੰਗ ਦੇ ਤੀਜੇ/ਚੌਥੇ ਸਮੈਸਟਰ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਦਾ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ/ਹੁਨਰਮੰਦਾਂ ਨਾਲੋਂ ਮਾੜਾ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਮਜ਼ਦੂਰ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਕੀਲ ਨੇ ਵੀ ਇਹ ਗੱਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਆਰਥਿਕ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦਾ 5,000/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨਾ ਹੇਠਲੇ ਪਾਸੇ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਆਰਥਿਕ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਇਨਾਮ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਜਦੋਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਜਵਾਨ ਉਮਰ 21-22 ਸਾਲ ਅਤੇ ਮੌਤ/ਦੁਰਘਟਨਾ ਦੇ ਸਮੇਂ ਕਮਾਈ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਆਰਥਿਕ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਆਮਦਨੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਕਈ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਅਨੁਮਾਨ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਰਥਾਤ ਵਿਦਿਅਕ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਪਿਛੋਕੜ ਆਦਿ। ਇਸ ਲਈ ਵਿਦਿਅਕ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਪਿਛੋਕੜ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਸਿਵਲ ਇੰਜਨੀਅਰਿੰਗ ਦੇ ਤੀਜੇ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਉਜਵਲ ਸੀ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਆਮਦਨ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 10,000/- ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਮੰਨੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਉਜਰਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ/ਹੁਨਰਮੰਦ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ 5,000/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। 2012.

9. ਅਗਲਾ ਸਵਾਲ ਜੋ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਕੀ ਇਸ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਕੁਝ ਜੋੜਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਆਮਦਨੀ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ? ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੁਰਘਟਨਾ/ਮੌਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਸੇਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਕਮਾਈ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਭਵਿੱਖੀ ਸੰਭਾਵਨਾ / ਆਮਦਨੀ ਵਿੱਚ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਵਾਧੇ ਲਈ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਜੋੜਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

10. ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਨੈਸ਼ਨਲ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਣਯ ਸੇਠੀ ਅਤੇ ਹੋਰ (2017) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ 16 ਐਸਸੀਸੀ 680, ਗੁਣਾ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹਵਾਲਾ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਦੇ ਉਚਿਤ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਆਮਦਨੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਲਈ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਆਮਦਨ ਵਿੱਚ ਅਸਲ ਤਨਖ਼ਾਹ ਦਾ 50% ਜੋੜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਸਥਾਈ ਨੌਕਰੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਸੀ।

40 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ, ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ. ਜੋੜ 30% ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਉਮਰ 40 ਤੋਂ 50 ਸਾਲ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਉਮਰ 50 ਤੋਂ 60 ਸਾਲ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸੀ, ਤਾਂ ਜੋੜ 15% ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਸਲ ਤਨਖਾਹ ਨੂੰ ਅਸਲ ਤਨਖਾਹ ਘੱਟ ਟੈਕਸ ਵਜੋਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਅੱਗੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਸਵੈ-ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਜਾਂ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤਨਖਾਹ 'ਤੇ ਸੀ, ਤਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਆਮਦਨ ਦਾ 40% ਜੋੜ ਕੇ ਵਾਰੰਟ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਉਮਰ 40 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਸੀ। 25% ਦਾ ਜੋੜ ਜਿੱਥੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਉਮਰ 40 ਤੋਂ 50 ਸਾਲ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸੀ ਅਤੇ 10% ਜਿੱਥੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਉਮਰ 50 ਤੋਂ 60 ਸਾਲ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸੀ, ਨੂੰ ਗਣਨਾ ਦਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤਰੀਕਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਅੱਗੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਥਾਪਿਤ ਆਮਦਨ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਆਮਦਨ ਘਟਾਓ ਟੈਕਸ ਦੇ ਹਿੱਸੇ। ਪੈਰਾ 54 ਤੋਂ 57 ਵਿਚ ਇਸ ਨੂੰ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:-

"54. ਸੰਤੋਸ਼ ਦੇਵੀ [ਸੰਤੋਸ਼ ਦੇਵੀ ਬਨਾਮ ਨੈਸ਼ਨਲ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ, (2012) 6 ਐਸਸੀਸੀ 421] ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇੱਕ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਸਵੈ-ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੀ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤਨਖਾਹ 'ਤੇ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੇ ਜੀਵਨ ਦੀ ਲਾਗਤ ਵਿੱਚ ਵਾਧੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਹੈ ਜੋ ਅਮੀਰ ਅਤੇ ਗਰੀਬ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਫਰਕ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਾਧੂ ਯਤਨਾਂ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਵਾਧੂ ਆਮਦਨ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਇਸ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੁਆਰਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਨਿਆਂਇਕ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ ਜਿਹੜੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸੈਕਟਰਾਂ ਵਿੱਚ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਉਹ ਵੀ ਸਮੇਂ ਦੇ ਬੀਤਣ ਨਾਲ ਕਈ ਗੁਣਾ ਵੱਧ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਰਾਜੇਸ਼ ਕੇਸ ਵਿੱਚ [ਸਰਲਾ ਵਰਮਾ ਬਨਾਮ ਡੀਟੀਸੀ, (2009) 6 ਐਸਸੀਸੀ 121], ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ 15% ਜੋੜਿਆ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਪੀੜਤ ਦੀ ਉਮਰ 15 ਤੋਂ 60 ਸਾਲ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਨੂੰ ਨਿਆਂਪੂਰਨ, ਨਿਰਪੱਖ, ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਵਾਜਬ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਹ ਵਾਧਾ ਸਵੈ-ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਜਾਂ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤਨਖਾਹ 'ਤੇ ਲੱਗੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

55. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 168 "ਸਿਰਫ਼ ਮੁਆਵਜ਼ੇ" ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਿਆਰ 'ਤੇ ਨਿਰਪੱਖਤਾ, ਤਰਕਸ਼ੀਲਤਾ ਅਤੇ ਬਰਾਬਰੀ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਕਦੇ ਵੀ ਗਣਿਤਿਕ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਦੇ ਵੀ ਸੰਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਉਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲਿਆਂਦੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਗਣਿਤ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਦੀ ਨੇੜਤਾ ਦੀ ਇੱਕ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਡਿਗਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਹੈ। "ਸਿਰਫ਼ ਮੁਆਵਜ਼ੇ" ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਨਿਰਪੱਖਤਾ, ਤਰਕਸ਼ੀਲਤਾ ਅਤੇ ਬਰਾਬਰੀ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਗੈਰ-ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਪ੍ਰਿਜ਼ਮ ਦੁਆਰਾ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੌਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਾਰਸ ਕਿਸੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ,

ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਲਈ ਮੁਆਫੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਇੱਕ ਪਟਾਕਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਵਿਵੇਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕੋਲ ਹੈ ਕਾਫ਼ੀ ਚੌੜਾ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਮੀਕਰਨ ਦੁਆਰਾ ਸੇਧਿਤ ਹੋਵੇ, ਯਾਨੀ "ਸਿਰਫ਼ ਮੁਆਵਜ਼ਾ"। ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਨ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਉਮਰ ਅਤੇ ਆਮਦਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦ 'ਤੇ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਿਰਧਾਰਤ ਗੁਣਕ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਗੁਣਕ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਫਾਰਮੂਲਾ ਸਰਲਾ ਵਰਮਾ [ਸਰਲਾ ਵਰਮਾ ਬਨਾਮ ਡੀਟੀਸੀ, (2009) 6 ਐਸਸੀਸੀ 121] ਵਿੱਚ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਰੇਸ਼ਮਾ ਕੁਮਾਰੀ [ਰੇਸ਼ਮਾ ਕੁਮਾਰੀ ਬਨਾਮ ਮਦਨ ਮੋਹਨ, (2013) 9 ਐਸਸੀਸੀ 65] ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਮਰ ਅਤੇ ਆਮਦਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਬੂਤ ਜੋੜ ਕੇ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਮੂਲ ਸਿਧਾਂਤ ਵਿਹਾਰਕ ਗਣਨਾ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜੋ ਅਸਲੀਅਤ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਨਿਯਮ ਹੈ ਕਿ ਪੈਸਾ ਗੁਆਚੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਦਾ ਬਦਲ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ ਪਰ ਪਹੁੰਚ ਦੀ ਇਕਸਾਰਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਇੱਕ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਦੋ ਸਿਰੇ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਸੰਤੁਲਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਇੱਕ ਪੈਣ-ਪੱਥਰ ਅਤੇ ਪਿਟੈਂਸ, ਇੱਕ ਬੋਨਾਂਜ਼ਾ ਅਤੇ ਮੋਡੀਕਮ। ਅਜਿਹੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਔਖਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਮਾਨਕੀਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਸਾਬਤ ਆਮਦਨ 'ਤੇ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਮਾਨਕੀਕਰਨ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਨਿਸ਼ਚਤਤਾ, ਸਥਿਰਤਾ ਅਤੇ ਇਕਸਾਰਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ. ਅਸੀਂ "ਮਾਨਕੀਕਰਨ" ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਜੋ ਉਮਰ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਗੁਣਕ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਖਾਸ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਗੁਣਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

56. ਮੁੱਖ ਮੁੱਦਾ ਮ੍ਰਿਤਕਾਂ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਹੈ ਜੋ ਸਵੈ-ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਜਾਂ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤਨਖਾਹ 'ਤੇ ਹਨ। ਸਰਲਾ ਵਰਮਾ [ਸਰਲਾ ਵਰਮਾ ਬਨਾਮ DTC, (2009) 6 ਐਸਸੀਸੀ 121] ਨੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੇ ਜੋੜ ਦਾ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਅਪਵਾਦ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਨੇ, ਆਪਣੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਉਕਤ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

57. ਸਾਡੇ ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਮਾਨਕੀਕਰਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਸੋਚਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੁੰਦੇ ਹਾਂ, ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਸਵੈ-ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਜਾਂ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤਨਖਾਹ 'ਤੇ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤਰਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੌਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਅਸਲ ਆਮਦਨੀ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਕੋਈ ਜੋੜਨਾ ਨਹੀਂ

ਗੁਣਾ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਆਮਦਨੀ ਲਈ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਕਮ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਦ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਆਮਦਨੀ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਵਿੱਚ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਵਿਧੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 168 ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਵੇ। ਕਿਸੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਨੇ ਸਥਾਈ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਸੀ ਸਾਲਾਨਾ ਵਾਧੇ ਦੀ ਇਨਬਿਲਟ ਗ੍ਰਾਂਟ ਨਾਲ ਨੌਕਰੀ, ਇੱਕ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਨਿਸ਼ਚਤਤਾ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਦੱਸਣ ਲਈ ਕਿ ਇੱਕ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਜੋ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤਨਖਾਹ 'ਤੇ ਸੀ, ਉਹ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਗਣਨਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੇ ਲਾਭ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਅਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਦੀ ਮਾਪਦੰਡ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਨਿਸ਼ਚਤਤਾ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਸਥਿਰਤਾ ਹੋਵੇਗੀ। ਕੋਈ ਇਹ ਸਮਝ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਮਾਪ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਨਿਸ਼ਚਤਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾ ਹੈ ਪਰ ਅਜਿਹੀ ਧਾਰਨਾ ਗਲਤ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮਹਿੰਗਾਈ ਇੱਕ ਸਵੈ-ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ; ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਲਈ ਆਪਣੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਨਿਰੰਤਰ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸਥਾਈ ਨੌਕਰੀ 'ਤੇ ਤਨਖਾਹ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਖਰੀਦ ਸਮਰੱਥਾ ਜਦੋਂ ਵਾਧੇ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਅਤੇ ਤਨਖ਼ਾਹ ਦੇ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਜਾਂ ਸੇਵਾ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਬਦੀਲੀ ਕਾਰਨ ਵਧਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਬਿਹਤਰ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਤਨਖ਼ਾਹ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਨਿੱਜੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਰਵੱਈਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। . ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਸਵੈ-ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਹੈ, ਆਪਣੇ ਸਰੋਤਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ/ਫ਼ੀਸਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਸਮਾਨ ਸਹੂਲਤਾਂ ਨਾਲ ਰਹਿ ਸਕੇ। ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਬਣਨਾ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਸਥਿਰ ਰਹਿਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦੇ ਸਥਿਰ ਰਹਿਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਮਨੁੱਖੀ ਰਵੱਈਏ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਧਾਰਨਾ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ। ਜੋ ਹਮੇਸ਼ਾ ਗਤੀਸ਼ੀਲਤਾ ਨਾਲ ਜਿਉਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਦਾ ਅਤੇ ਬਦਲਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਉਚਿਤ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਸਥਾਈ ਨੌਕਰੀ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਆਮਦਨੀ ਦੇ ਉਲਟ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੇ ਇਲਾਵਾ ਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ, ਫਿਰ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਧਾਰਨਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਸੋਚਣ ਲਈ ਝੁਕਾਅ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਵੈ-ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲੋਂ ਸਥਾਈ ਨੌਕਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਾਂ ਲਈ ਜਾਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਅੰਤਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਾਂ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤਨਖਾਹ 'ਤੇ. ਪਰ ਮਾਨਕੀਕਰਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਚਤਤਾ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਾ ਕਰਨਾ ਜ਼ਮੀਨੀ ਹਕੀਕਤ ਦੇ ਮੈਰੋ ਤੋਂ ਅਣਜਾਣ ਰਹਿਣ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਡਿਗਰੀ-ਟੈਸਟ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ. ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਡਿਗਰੀ-ਟੈਸਟ ਨਾ ਹੋਵੇ

ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਬੂਤ ਜੋੜਨ ਲਈ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ, ਇਹ ਅਨੁਚਿਤ ਅਤੇ ਅਸਮਾਨਤਾਪੂਰਨ ਹੋਵੇਗਾ। ਡਿਗਰੀ-ਟੈਸਟ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਧਾਰਨਾ। ਸੰਚਤ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਅਰਥਾਤ, ਸਮਾਂ ਬੀਤਣ, ਬਦਲਦਾ ਸਮਾਜ, ਕੀਮਤ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ, ਕੀਮਤ ਸੂਚਕਾਂਕ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ, ਜੀਵਨ ਦੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪੈਟਰਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮਨੁੱਖੀ ਰਵੱਈਆ, ਆਦਿ, 40% ਦਾ ਵਾਧਾ। ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਲਈ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਸਥਾਪਿਤ ਆਮਦਨ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਉਮਰ 40 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਸੀ, ਉੱਥੇ 25% ਦਾ ਵਾਧਾ ਜਿੱਥੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਉਮਰ 40 ਤੋਂ 50 ਸਾਲ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸੀ, ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗੀ।

11. ਅਸੀਂ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦੇਖਦੇ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਜੋ ਕਿ ਤਨਖ਼ਾਹਦਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਸਵੈ-ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤਨਖ਼ਾਹ ਪ੍ਰਾਪਤ ਮ੍ਰਿਤਕ, ਉਸ ਮ੍ਰਿਤਕ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸੇਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਕੋਈ ਆਮਦਨ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਦੁਰਘਟਨਾ/ਮੌਤ ਦੇ ਸਮੇਂ। ਕਿਸੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਦੁਰਘਟਨਾ/ਮੌਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਕੋਈ ਕਮਾਈ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਕੋਈ ਨੌਕਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਸਵੈ-ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਥੇ ਉਸਦੀ ਆਮਦਨ ਦੇ ਉੱਪਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਅੰਦਾਜ਼ੇ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਇੱਥੇ ਵਰਣਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੀ ਰਕਮ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ/ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਆਮਦਨੀ ਵਿੱਚ ਵਾਧੇ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਹਿਣ-ਸਹਿਣ ਦੀ ਲਾਗਤ ਵਧਣ ਨਾਲ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਵੀ ਅਸਰ ਪਵੇਗਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਣਯ ਸੇਠੀ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਆਮਦਨ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਵਿੱਚ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਵਿਧੀ ਮੋਟਰ ਵਾਹਨਾਂ ਦੀ ਧਾਰਾ 168 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਵੇ। ਐਕਟ. ਕਿਸੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਿਸਨੇ ਸਾਲਾਨਾ ਵਾਧੇ ਦੀ ਇਨਬਿਲਟ ਗ੍ਰਾਂਟ ਦੇ ਨਾਲ ਸਥਾਈ ਨੌਕਰੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਇੱਕ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜੋ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤਨਖਾਹ 'ਤੇ ਸੀ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਸਵੈ-ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਸੀ, ਸਿਰਫ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਾਂ ਦਾ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇਗਾ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਜੋ ਸੀ ਸਬੰਧਤ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਸੇਵਾ ਨਾ ਕਰਨਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਮਰ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪੜ੍ਹ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਗਣਨਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੇ ਲਾਭ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਮਹਿੰਗਾਈ ਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਅਸਰ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਲਈ ਆਪਣੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਜੋ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਸੇਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਉਸਦੀ ਆਮਦਨ ਸਥਿਰ ਰਹਿਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਆਮਦਨੀ ਸਥਿਰ ਰਹੇਗੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪ੍ਰਣਯ ਸੇਠੀ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦੇ ਸਥਿਰ ਰਹਿਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਆਮਦਨੀ ਦੇ ਸਥਿਰ ਰਹਿਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਮਨੁੱਖੀ ਰਵੱਈਏ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸੰਕਲਪ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ ਜੋ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਗਤੀਸ਼ੀਲਤਾ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਅਤੇ ਬਦਲਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਵੀ

ਇੱਕ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾ ਕੇਸ ਜੋ ਮੌਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਸੇਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਮੌਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਉਸਦੀ ਕੋਈ ਆਮਦਨ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਉਸਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਾਰਸ ਵੀ ਪ੍ਰਣਯ ਸੇਠੀ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੀ ਗਈ ਆਮਦਨ ਵਿੱਚ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਵਾਧੇ ਨੂੰ ਜੋੜ ਕੇ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਗੇ। (ਸੁਪਰਾ) ਅਰਥਾਤ ਵਿਦਿਅਕ ਯੋਗਤਾ, ਪਰਿਵਾਰਕ ਪਿਛੋਕੜ ਆਦਿ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਅਨੁਮਾਨਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਆਮਦਨ ਦਾ 40% ਜੋੜਨਾ, ਜਿੱਥੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਉਮਰ 40 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਸੀ।

12. ਉਪਰੋਕਤ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ, ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਦਾਅਵੇਦਾਰ 14,000/- ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਆਰਥਿਕ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਗੇ। ਦ ਹਾਦਸੇ ਸਮੇਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਉਮਰ 21 ਤੋਂ 22 ਸਾਲ ਦਰਮਿਆਨ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਗੁਣਕ ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਉਮਰ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਅਪਣਾਇਆ/ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦੀ ਉਮਰ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਲਈ ਗੁਣਕ 18 ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਆਰਥਿਕ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ 15,12,000/- ਰੁਪਏ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਗੇ। ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ 15,000/- ਰੁਪਏ, ਅੰਤਮ ਸੰਸਕਾਰ ਦੇ ਖਰਚੇ ਲਈ 15,000/- ਅਤੇ ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਪਿਆਰ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ 40,000/- ਰੁਪਏ ਦੇ ਵੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਗੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੱਕ 7% ਸਲਾਨਾ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਉਸ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਸਮੇਤ 15,82,000/- ਦੀ ਸਾਰੀ ਰਕਮ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਗੇ।

13. ਹੁਣ ਤੱਕ ਭਾਰਤ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਸ਼ਨ ਪ੍ਰੋਸੀਡਿੰਗ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਨੇ ਬਕਾਇਆ ਅਤੇ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਰਕਮ ਨੂੰ ਅਣਗੌਲੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸੇ ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਅਤੇ ਅੰਤਿਮ ਨਿਪਟਾਰੇ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਤਰਜੀਹੀ ਅਪੀਲ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਉਪਰੋਕਤ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਸਿਰਫ਼ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਸ਼ਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪੂਰੀ ਅਤੇ ਅੰਤਿਮ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਖੋਹੇਗਾ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵਧੇ ਹੋਏ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕੇਗਾ। ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਜਿਸ ਦੇ ਉਹ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਮੋਟਰ ਵਹੀਕਲ ਐਕਟ ਇੱਕ ਪਰਉਪਕਾਰੀ ਐਕਟ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਦਲੀਲ/ਬਚਾਅ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ।

14. ਉਪਰੋਕਤ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਦੱਸੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸਫਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਨਿਰਪੱਖ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ 7% ਦੀ ਦਰ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਸਮੇਤ ਕੁੱਲ 15,82,000/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।

15. ਹੁਣ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਬਕਾਇਆ ਵਧੀ ਹੋਈ ਰਕਮ ਸਿੱਖਿਅਕਾਂ ਕੋਲ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਵਾਉਣੀ ਹੈ।

ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅੱਜ ਤੋਂ ਛੇ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਵਧੀ ਹੋਈ ਰਕਮ ਨੂੰ 3 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀਕ੍ਰਿਤ ਬੈਂਕ ਵਿੱਚ ਫਿਕਸਡ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਾਉਣਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮਾਪੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਗੇ। ਉਸੇ 'ਤੇ ਨਿਯਮਤ ਵਿਆਜ ਲਈ.

16. ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਹੱਦ ਤੱਕ ਟੋਕਨ ਲਾਗਤ ਦੇ ਨਾਲ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਮਾਤਰਾ 10,000/- ਰੁਪਏ ਹੈ, ਅਸਲ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਅੱਜ ਤੋਂ ਛੇ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਿੱਖਿਅਤ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਸਲ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਦੇਵਿਕਾ ਗੁਜਰਾਲ ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਬੇਦਾਅਵਾ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ/ਨਿਆਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ/ ਨਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ।

